

Läget på de globala energimarknaderna

Vecka 41, 2022

2022-10-12

Sammanfattning

Under de senaste veckorna har priserna på naturgas och kol fortsatt nedåt och nått lägsta pris på flera månader. Besked om produktionsbegränsning från OPEC+ har påverkat oljepriset som stärkts.

Oljepriset har stigit med omkring USD10 per fat sedan marknadsbrevets förra publicering i slutet av september. Anledningen till den relativt stora prisökningen är framför allt att OPEC+ i förra veckan meddelade att man kommer begränsa sin produktion från november med ytterligare 2 miljoner fat. Enligt OPEC+ beror detta på att man dels ser ett ökande utbudsöverskott framöver dels för att man vill bevara förmågan att snabbt kunna öka produktionen vid oväntade marknadsförändringar.

Det nordvästeuropeiska naturgaspriset är fortsatt volatilt och högt men har sedan förra marknadsbrevets publicering sjunkit till lägsta pris sedan i somras då TTF M+1 stängde den 10 oktober på EUR154,12 per MWh. De europeiska naturgaslagren är nu till 91 procent fyllda, att jämföra med 76 procent vid samma tidpunkt förra året.

Priset på kol har fortsatt nedåt efter minskande oro rörande marknadsbalans inför kommande vinter. Kolpriset är nu ner på den lägsta nivån på sju månader. Priset på utsläppsrätter har legat relativt stabilt strax under EUR70 per ton.

<http://www.energimyndigheten.se/globalaenergimarknader>

*För Energimyndighetens löpande bedömning av det svenska energiförsörjningsläget till följd av kriget i Ukraina, se myndighetens [lägesbilder](#).

Innehåll

Sammanfattning	1
Olja	2
Naturgas	5
Kol och EU ETS	7

Priser vid stängning den 10/10

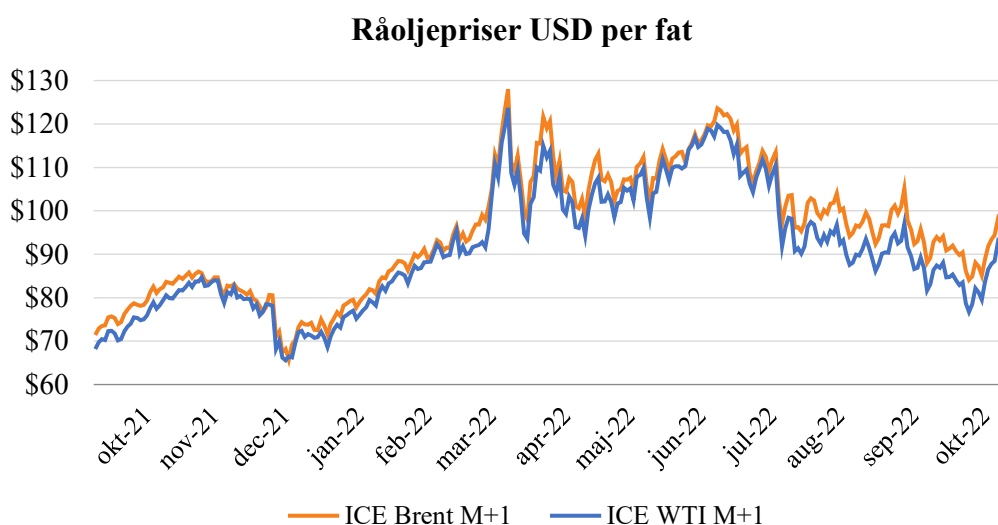
Olja	ICE Brent, front month		
	96,19	USD/fat	↑*
Naturgas	ICE TTF, month ahead		
	154,12	EUR/MWh	↓*
Kol	ICE AP12, front month		
	249,00	USD/ton	↓*
Utsläppsrätter	ICE EUA, Dec contract		
	66,77	EUR/ton	↓*

* Pilen indikerar prisrörelse sedan förra marknadsbrevet.

Olja

Under de senaste två veckorna har oljepriset återigen stigit, efter att successivt ha sjunkit från augusti till omkring samma prisnivå som gällde före Rysslands invasion av Ukraina i februari. Den 10 oktober stängde Brent M+1 på USD96,2 per fat, vilket kan jämföras med stängningspriset den 28 september som uppgick till omkring USD88 per fat.

Trots den relativt kraftiga prisökningen de senaste veckorna finns fortsatt en oro över den globala ekonomin och dämpade tillväxtsiffror från Kina, vilket sänkte priserna något i början på veckan.

Källa: Intercontinental Exchange.

Prisökningen har skett till följd av att OPEC+ i förra veckan meddelade att man avser begränsa sin produktion med ytterligare 2 miljoner fat per dag från november. OPEC-länderna tillsammans med ett antal övriga producenter, däribland Ryssland, har i en gemensam ansträngning begränsat sin produktion sedan 2016 i ett försök att stödja priserna, som sjönk kraftigt under 2014–2016 till följd av den amerikanska skifferoljeboomen. Avtalet om en gemensam produktionsminskning som inleddes i slutet av 2016 har förlängts flertalet gånger men avbröts hastigt under våren 2020 när länderna inte lyckades med att komma överens, vilket föranledde kraftigt sänkta priser till följd av spridningen av covid-19 och en sjunkande efterfråga. Under april 2020 lyckades länderna enas om en ny, rekordstor produktionsminskning som gradvis har minskat fram till nu.

Redan efter förra OPEC-mötet i september indikerade bland andra Saudiarabiens energiminister att en åtstramning var att vänta. Detta trots politiska påtryckningar från bland annat USA på Saudiarabien att snarare öka sin produktion ytterligare för att tillgängliggöra större volymer till marknaden och sänka priserna.

Höga drivmedelspriser i USA har varit ett inrikespolitiskt problem för Biden-administrationen, särskilt inför det kommande mellanårsvalet i USA i november då demokraterna riskerar att förlora den knappa majoriteten partiet nu har i kongressen.

Situationen med höga drivmedelspriser i USA och sanktionerad råoljaimport från Ryssland föranledde också att den amerikanske presidenten Joe Biden besökte Saudiarabiens kronprins Mohammad bin Salman i somras, trots att relationen mellan USA och Saudiarabien har varit mycket frostig under den nuvarande administrationen.

Biden-administrationen har bland annat anklagat den saudiske kronprinsen för att vara direkt ansvarig för mordet på den saudiske journalisten Jamal Khashoggi 2018, något som har försämrat den tidigare goda alliansen mellan länderna. Biden-administrationen har också sökt fokusera sin utrikespolitik från Mellanöstern till Kina, vilket bland annat har lett till att Saudiarabien inte anser att USA lever upp till sina åtaganden i regionen, exempelvis vad gäller bekämpning av terrorism och kriget i Jemen.

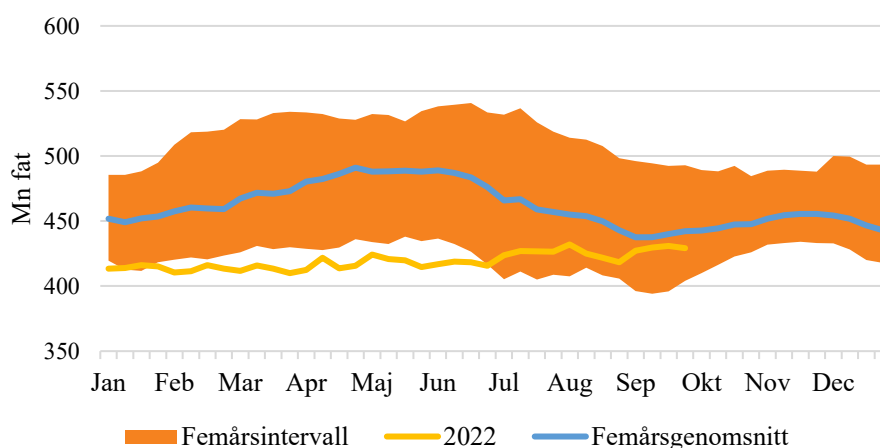
OPEC+ menar att en åtstramad produktion är rimligt eftersom man dels anser att det sjunkande priset på olja sedan augusti indikerar ett utbudsöverskott dels att man enligt egen utsago vill bevara förmågan att snabbt öka produktionen vid behov, s k *spare capacity*. I vanliga fall är det få länder som har *spare capacity* och OPEC+ menar att om man tillåter produktionen att öka i en kontext av överutbud tappar man förmågan att i större utsträckning balansera marknaden med hjälp av produktionen, exempelvis när Europas sanktioner mot rysk oljeimport träder ikraft i december eller vid oplanerade infrastrukturproblem. Den faktiska produktionsbegränsningen från november blir dock lägre än 2 miljoner fat per dag eftersom OPEC+ har haft svårt att producera enligt tidigare produktionsökningar. Beslutet att begränsa produktionen relativt kraftigt från november, trots att oljepriset fortsatt är relativt högt även om det har sjunkit från sommarens toppnoteringar, är intressant och antyder att Saudiarabien sätter sin relation med Ryssland framför sin historiskt starka relation med USA. Det kan också ses som en indikation på att Saudiarabiens tidigare strategi att hålla oljepriset på nivå som gynnar lågkostnadsproducenter såsom Saudiarabien samtidigt som det inte inverkar negativt på den långsiktiga oljeefterfrågan kan ha ändrats. Tidigare har Saudiarabien uttryckt att ett pris omkring USD50-60 per fat är långsiktigt ekonomiskt hållbart för båda parter.

Efter att OPEC+ meddelade produktionsåtstramningen från november har USA sagt att man nu överväger ytterligare oljesläpp från sitt beredskapslager (se mer i marknadsbrevet från 28 september) om 10 miljoner fat med leverans i november och det så kallade NOPEC-lagförslaget har återigen nämnts i kongressen. NOPEC är ett lagförslag som har diskuterats i den amerikanska kongressen förr men aldrig beslutats och som skulle ge amerikanska justitiedepartementet juridisk möjlighet att stämma oljeproducerande länder inom OPEC för konkurrensbegränsande beteende.

För att dämpa oljepriset på kort sikt skulle det generellt också vara möjligt för Biden-administrationen att exempelvis begränsa amerikansk export av olja och oljeprodukter eller att släppa på de befintliga sanktionerna som USA har mot oljeexport från Venezuela eller Iran. Samtidigt som de amerikanska drivmedelspriserna är politiskt viktigt för Vita huset, måste också konsekvenser för det europeiska oljeutbudet tas med i beräkningen för att USA inte ska anklagas för att försvåra för allierade i Europa när sanktionerna mot rysk olja träder ikraft. I och med en minskad import av rysk olja riskerar europeiska oljeköpare att i större utsträckning bli beroende av just OPEC-producenterna.

Priset på olja har också stärkts av de pågående diskussionerna om ett pristak på rysk olja som exporteras utanför EU. Enligt ett förslag som beslutades i samband med EU:s åttonde sanktionspaket kommer aktörer inom EU fortsatt få transportera rysk olja till tredje land, om den aktuella oljan köps av ett maxpris. I somras beslutade EU att förbjuda europeiska aktörer från att finansiera och försäkra laster med rysk olja till tredje land, men transporten av olja är fortsatt tillåten. Beslutet är avhängt på att G7-länderna kan enas om ett pristak på olja. Ryssland har tidigare meddelat att om ett pristak införs kommer man omgående sluta leverera olja till de länder som implementerar ett sådant pristak, vilket skulle öka risken för att nuvarande leveranser till EU stoppas innan sanktionerna träder ikraft i december. Stora köpare av rysk olja som i viss utsträckning ersatt europeiska köpare sedan kriget i Ukraina såsom Kina och Indien har hittills inte indikerat att man kommer att följa ett pristak.

Amerikanska lager exklusive strategiska beredskapslager

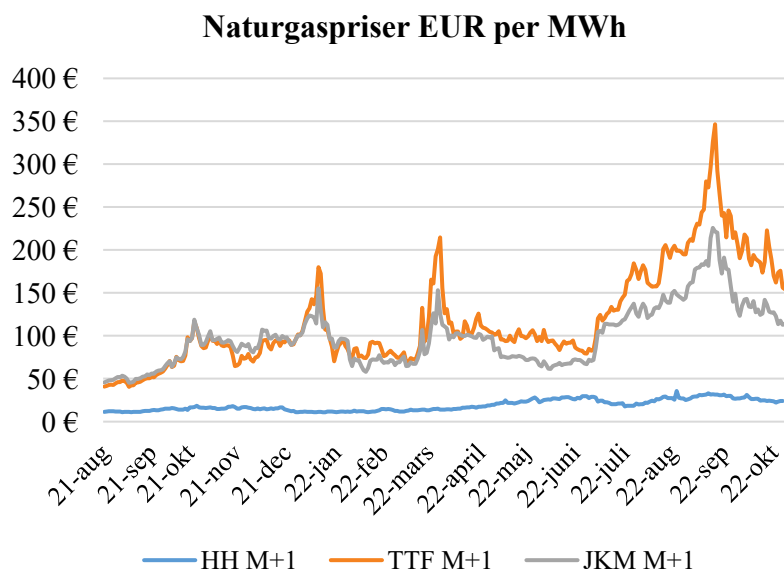

Källa: EIA.

De amerikanska råoljelagren har minskat något under sista veckan i september och därmed ökat gapet till femårsgenomsnittet återigen.

Naturgas

Priserna på den nordvästeuropeiska naturgasmarknaden är fortsatt volatila och höga men har sedan förra marknadsbrevets publicering sjunkit till lägsta pris sedan i somras. TTF M+1 stängde den 10 oktober på EUR154,12 per MWh, att jämföra med EUR186,10 per MWh den 27 september. Milda temperaturer, stark vind och välfyllda gaslager har påverkat priserna.

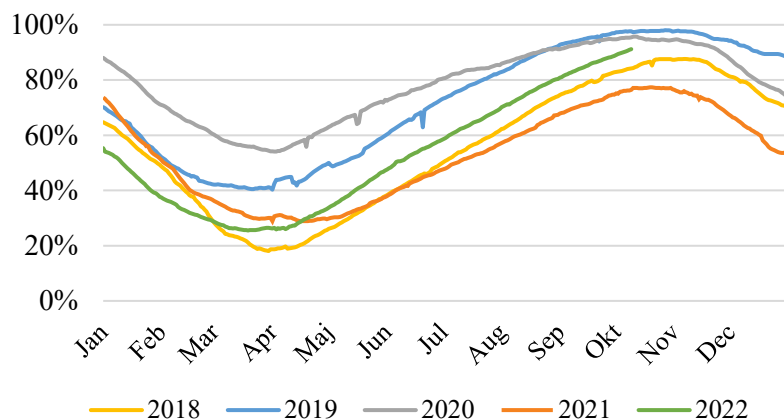
Källa: Montel.

Asiatiska spot- och forwardbenchmarkpriset JKM stängde den 10 oktober på EUR113,42 per MWh, att jämföra med EUR136,41 per MWh vid förra marknadsbrevets publicering och har därmed fortsatt pressats nedåt. Milda temperaturer och välfyllda lager påverkar priserna. Priserna vid spot handlas nu lägre än priserna längre fram. LNG handlas fortsatt betydligt lägre i Asien än i Europa, vilket gör att Europa fortsatt lockar laster från Asien. Force Majeure har utlysts vid en LNG-terminal i Malaysia vilket skapar viss oro på den asiatiska marknaden då leveranser från Malaysia kan komma att behöva ersättas och därmed kan köpare tvingas konkurrera med Europa.

På den amerikanska naturgasmarknaden handlas naturgas fortsatt till mycket lägre priser än i Europa. På benchmarkhandelshubben Henry Hub stängde priset den 7 oktober på EUR24,25 per MWh, att jämföra med EUR24,76 per MWh den 27 september.

Injicering av naturgas i de amerikanska naturgaslagren har ökat i takt med att injiceringssäsongen (april-oktober) börjar ta slut och uppvärmningssäsongen närmar sig. Lagernivåerna ligger nu på liknande nivåer som vid denna tidpunkt de senaste fem åren. Den amerikanska lagerfyllnaden var vid injiceringssäsongens start i april under femårsgenomsnittet till följd av stark efterfrågan i vintras.

Fyllnadsgrad gaslager EU totalt

Källa: GSE minus strategiska reserver.

De europeiska naturgaslagren är nu till 91 procent fyllda, att jämföra med 76 procent vid samma tidpunkt förra året. Det innebär att lagren i nuläget uppfyller det krav om minst 80 procentens fyllnad senast den 1 november i år som beslutades om tidigare för att öka försörjningstryggheten under den kommande uppvärmningssäsongen. Det är dock viktigt att understryka att även med fulla naturgaslager måste Europas användning av naturgas minska under en normal uppvärmningssäsong för att kunna hantera bortfallet av de ryska naturgasleveranserna. Endast lagervolymer är alltså inte tillräckligt för att hantera en normal förbrukning. Det finns också en risk att lagren minskar innan uppvärmningssäsongen startar.

Gasledningen Baltic Pipe, som möjliggör att transportera gas från Norge till Danmark och Polen samt till slutanvändare i Europa, är nu driftsatt. Vid full kapacitet kommer rörledningen ha en kapacitet om 10 miljarder kubikmeter per år.

De höga energipriserna är en återkommande diskussion för EU:s stads- och regeringschefer och diskuterades åter igen på det informella europeiska rådet i Prag i förra veckan och EU:s stads- och regeringschefer träffas åter igen den 20–21 oktober. Flera medlemsstater ska under den senaste tiden ha verkat för att införa ett pristak på gas, något som även EU-kommissionen lyft tidigare i höst men inga beslut är fattade. EU:s energiministrar träffas den 11–12 oktober för ett informellt möte.

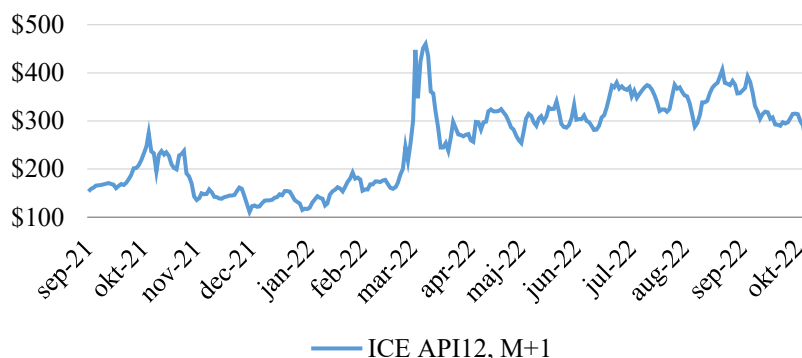
I Tyskland presenterades ett nationellt förslag på ett prisstödpaket i måndags som skulle innebära ekonomiskt stöd från den tyska regeringen för höga kostnader på gas hos privata och industriella kunder.

Kol och EU ETS

Sedan marknadsbrevets senaste publicering har kolpriset fortsatt nedåt, från drygt USD300 per ton till runt USD250 per ton. Den 10 oktober stängde kolpriset på USD249 per ton vilket är den lägsta nivån på cirka sju månader. Detta kan härledas till en minskad oro bland marknadsaktörer i såväl Europa som globalt gällande balans mellan tillgång och efterfrågan.

Danmark har fattat beslut om att återstarta kolkraftverk som tidigare varit planerade att stängas. Ørsted, som äger kraftverken, vill starta dem snarast möjligt men meddelar att underhåll först behöver genomföras såväl som att anställa personal till anläggningarna.

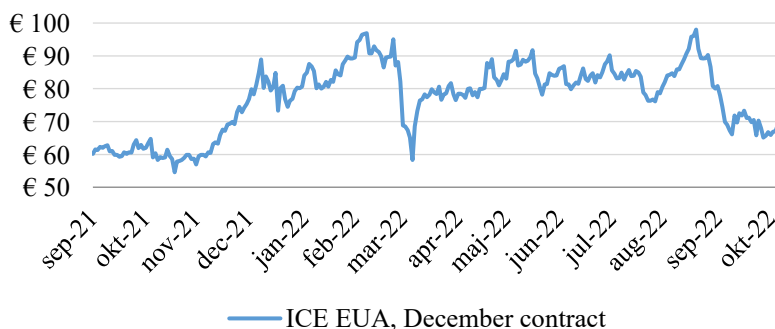
Kolpris USD per ton

Källa: Intercontinental Exchange

Priset på utsläppsrätter i EU:s utsläppshandelssystem ETS har legat relativt stabilt på strax under EUR70 per ton sedan senaste publiceringen. En viktig faktor för marknadens utveckling handlar om, och hur, EU ETS ska användas för att finansiera RePowerEU, EU-kommissionen har föreslagit att den så kallade marknadsstabilitets-reserven ska användas för att finansiera RePowerEU, men rådet är emot detta och presenterade den 4 oktober en alternativ plan som istället bygger på att använda finansiella medel från innovationsfonden. Europaparlamentet väntas rösta i frågan under november.

Utsläppsrättspris EUR per ton

Källa: Intercontinental Exchange.